

Høringsversjon

PLANSTRATEGI 2021-2024

Formannskap nov 2020

INNHold

- Innledning
- Plansystemet i Nord-Odal
- Nasjonale og regionale føringer
- Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet
- Innsatsområde 1: kompetanse og utvikling
- Innsatsområde 2: levende og attraktive tettsteder
- Innsatsområde 3: mangfold og inkludering
- Innsatsområde 4: livsmestring hele livet
- Innsatsområde 5: sikker, effektiv og bærekraftig kommune
- Vurdering av gjeldende kommuneplaner
- Prioriterte planoppgaver i perioden
- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

INNLEDNING

Kommunestyret skal minst én gang hver valgperiode, og senest ett år etter konstituering utarbeide og vedta en kommunal planstrategi, jfr. Plan- og bygningsloven § 10-1.

Den kommunale planstrategien er ikke en plan, men et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres i valgperioden for å styre utviklingen i ønsket retning.

Formålet med planstrategien er å drøfte kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, arealutvikling og den kommunale tjenesteytingen.

Planstrategien skal sette fokus på de planoppgavene kommunen bør prioritere for å legge til rette for en positiv utvikling, herunder ta stilling til om kommuneplanen skal revideres helt eller delvis, og hvilke andre planer og strategier kommunen har behov for.

I 2019 vedtok Nord-Odal kommune en samfunnsplan som har fokus på de fem strategiske satsingsområdene i figuren på høyre side.

Kompetanse og utvikling

Levende og attraktive tettsteder

Mangfold og inkludering

Livsmestring hele livet

Sikker, effektiv og bærekraftig kommune

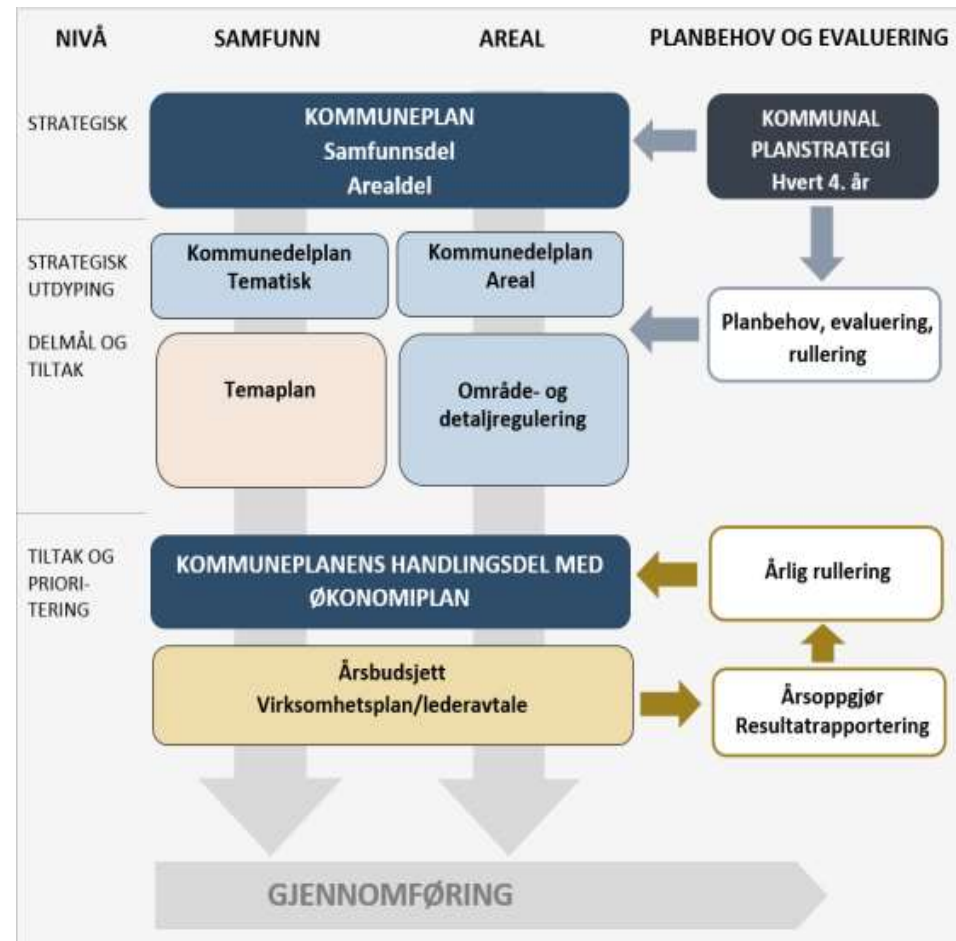

PLANSYSEMET I NORD-ODAL

I plan- og bygningsloven ligger det en sterk føring om en rullerende kommuneplanlegging, hvor planlegging er en kontinuerlig prosess og et middel for å styre kommunens virksomhet i ønsket retning.

Kommunen skal gjennom sin planlegging også ivareta regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

Figuren til høyre illustrerer hvordan plansystemet er bygd opp.

NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal blant annet følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer. I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 peker regjeringen ut fire store utfordringer:

- **Å skape et bærekraftig velferdssamfunn**
- **Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning**
- **Å skape et sosialt bærekraftig samfunn**
- **Å skape et trygt samfunn for alle**

I tillegg er det en rekke lover og statlige planretningslinjer som legger føringer for den kommunale planleggingen og som kan gi grunnlag for innsigelser.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.

Regjeringen mener det er viktig at hovedtyngden av handelsvirksomhet, boligbygging og arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter lokaliseres innenfor tettsteder som defineres og avgrenses gjennom kommunal planlegging.

Det vil kunne bidra til utvikling av levedyktige by- og tettstedssentre og lokalsamfunn og styrke knutepunktene på kollektivaksene.

Det er viktig at det i det enkelte tilfelle vurderes å legge til rette for fortetting og transformasjon før nye utbyggingsområder tas i bruk, slik at jordbruksareal og viktige natur- og friluftsområder ikke blir omdisponert når det finnes alternativer.

For inneværende periode forventer regjeringen at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for sin planlegging.

[De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 finnes her.](#)

Innlandet fylkeskommune

Innlandet fylkeskommune ble etablert 01.01.2020. Planstrategien for det nye fylket har fått tittelen «Innlandsstrategien 2020-2024». Arbeidet tar sikte på vedtak høsten 2020.

Innlandet har som ambisjon å ta en ledende posisjon innen teknologi, landbruk og reiseliv.

Fylkeskommunen ønsker videre at fylkestinget skal vedta fire satsingsområder for innlandssamfunnet de neste fire årene:

- Innbyggere
- Innovasjon
- Infrastruktur
- Inkludering

[Kunnskapsgrunnlaget for Innlandsstrategien finnes her.](#)

1,58%

Nord-Odal kommune har de siste ti årene hatt en samlet befolkningsvekst på 1,58 %, mens befolkningsveksten i landet som helhet har vært på 12,3 %.

44

Gjen. Alder.
Økt med 1,4 år
siden 2000.

2,7

Arbeidsdyktig
per eldre. Lands-
gjen er 3,8.

5611

Antall
innbyggere i
2040 (9% økn)

70%

sysselsatte i
arbeidsdyktig
alder

14%

Økning i andel
over 67 år siden
2006

BEFOLKNINGSUTVIKLING OG BOSETTING

Utvikling og sammensetning

Nord-Odal kommune har de siste ti årene hatt en samlet **befolkningsvekst på 1,58 %, mens befolkningsveksten i landet som helhet har vært på 12,3 %**. Nord-Odal sin andel av det totale folketallet i Norge blir stadig mindre. I hele perioden har det vært et fødselsunderskudd. Det er innflyttingen som bidrar til folketilveksten i kommunen.

I Kongsvinger-regionen er det i siste 10 års periode Sør-Odal som har hatt størst folketilvekst, deretter kommer Nord-Odal og Kongsvinger. De øvrige kommunene har hatt en negativ befolkningsutvikling. Denne utviklingen kan ha sammenheng med Odalskommunenes nærhet til viktige næringsområder i Oslo og Gardermoen.

I følge SSBs befolkningsframskrivninger (middels nasjonal vekst) vil det bo 5611 personer i Nord-Odal i 2040. Det er en økning på 9 % mot et landsgjennomsnitt på 21% i samme periode. Prognosene tilsier at det relativt sett blir mindre statlige midler til å opprettholde velferden i kommunen.

Gjennom rapporten «[Regional analyse for Glåmdal 2014](#)» utarbeidet av Telemarksforskning går det fram at prognosen til SSB synes for optimistisk og at antall innbyggere i regionen vil fortsette nedgangen dersom det ikke settes inn tiltak.

De siste 10 årene har alderssammensetningen endret seg slik at det nå er flere som er over 45 år, enn de som er under. Størst økning er det i aldersgruppene over 67 år hvor økningen fra 2006 er på 14 %.

Befolkningens gjennomsnittlige alder har steget i de aller fleste kommuner og regioner etter år 2000. På landsbasis har gjennomsnittsalderen økt fra 38,2 år i 2000 til 39,3 år i 2013. I Nord-Odal kommune har gjennomsnittsalderen økt fra 42,6 år i 2000 til 44 år i 2015

Endret bosettingsmønster

I perioden fra år 2000 fram til 2016 viser bosettingsmønsteret at det er en tendens til at flere velger å bosette seg i tettstedene framfor spredt. Skal Nord-Odal bosette nye innbyggere og samtidig hindre at ungdom flytter ut, kreves et variert boligtilbud .

Boligetterspørselen kommer både fra innvandrere, tilflyttere, ungdom eller eldre som vil ha en enklere og mer lettstelt bolig. Samtidig er det viktig å legge til rette for unge par og barnefamilier i etableringsfasen. Ungdom flytter ofte på seg i forbindelse med utdanning og ungdomstid, og det blir viktig å få disse tilbake når de skal etablere seg.

Stedsutvikling, som også omfatter gode bomiljø, er en betydningsfull faktor både med tanke på næringsutvikling og sosial og kulturell trivsel. I kommunesenteret Sand er knapphet på arealer som følge av tilstøtende landbruksareal, en utfordring for videre utbygging. Det må derfor vurderes muligheter for fortetting.

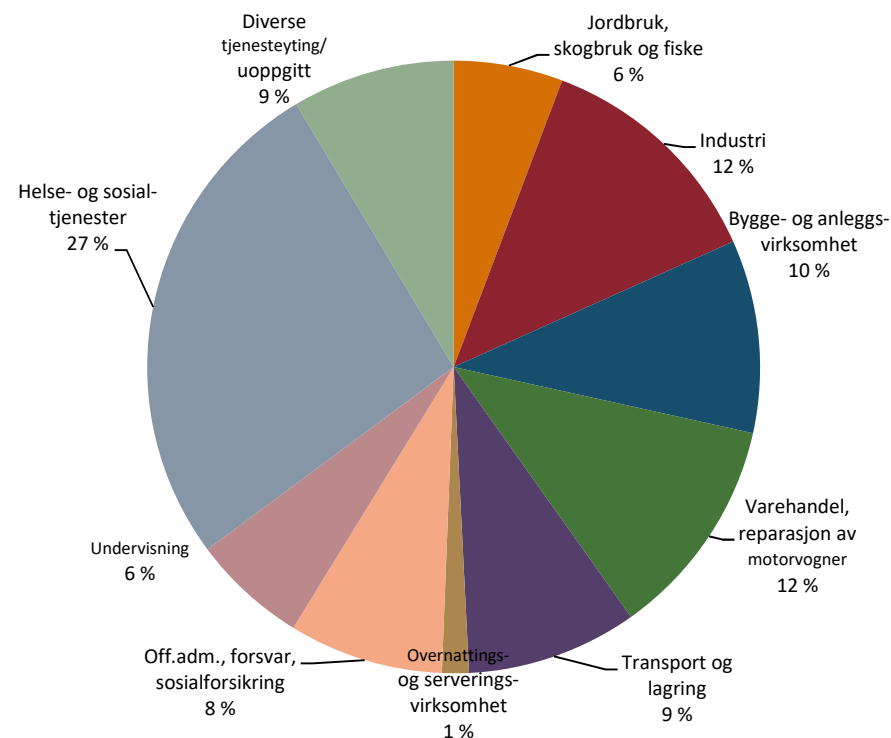
SYSSELSETTING OG NÆRINGSLEV

Det er ca. 3000 personer i alderen 20-66 år i Nord-Odal og 1045 personer over 67 år. Det tilsier at tallet arbeidsdyktig per eldre er 2,7. Dette er lavt, på landbasis er tallet 3,8.

En annen utfordring for Nord-Odal er at bare vel 70 % av de i arbeidsdyktig alder er sysselsatt. Prognosene for den videre utvikling går i negativ retning for hele regionen, og dette er trenden også i resten av landet. Nedgangen i andel personer i yrkesaktiv alder i forhold til andel eldre, vil trolig bli en utfordring både for personellsituasjon i helse- og omsorgssektoren, og for verdiskaping og velferdsutvikling.

Store deler av arbeidslivet har endret seg ved at det er langt større fleksibilitet med hensyn til tilstedeværelse og fjernjobbing. Utbygging av bredbånd og mobilnett er avgjørende for å ta i bruk mulighetene innenfor ny teknologi. Denne type arbeid forutsetter imidlertid også høyere utdanning.

Pendlingstid på inntil 1 time benyttes ofte som en yttergrense. Erfaringen viser at viljen til å pendle påvirkes både av individuelle faktorer som utdanningsnivå, og hvilke transportmuligheter som er tilgjengelig. Det er flere som pendler ut fra Nord-Odal enn inn til Nord-Odal. For stedsutvikling er dette negativt, da arbeidstakeren ofte gjør innkjøp av varer og tjenester i arbeidskommunen fremfor i bostedskommunen. Det er derfor viktig å stimulere til etablering av flere arbeidsplasser i regionen.

Næringsstrukturen i Nord-Odal etter antall sysselsatte 2015.

Kilde: SSB

LEVEKÅR OG FOLKEHELSE

Folkehelseprofilen viser at kommunen har klare utfordringer i forhold til landet som helhet. Andelen eldre over 80 år i 2020 er høyere enn landsgjennomsnittet. Forventet levealder er nesten 2 år lavere enn landsgjennomsnittet.

Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere. Andelen barn som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere. Andelen barn med enslig forsørger er høyere.

Overvekt, hjerte- og karsykdommer, diabetes og sykdommer knyttet til muskel- og skjelettsystemet er mer utbredt. Å håndtere disse utfordringene krever tverrsektoriell tankegang, ettersom det er svært mange faktorer som påvirker folkehelsen.

Faktorer som påvirker folkehelsen (Dahlgren og Whitehead 1991)

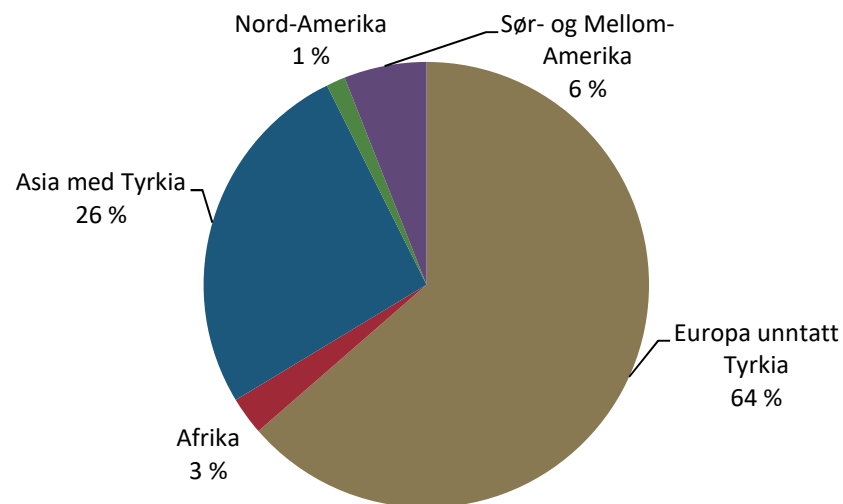

MIGRASJON

Nord-Odal har få innbyggere med annen etnisk bakgrunn. Likevel har det vært en økning i antall innbyggere med innvandringsbakgrunn på 52 % fra 2012 til 2016. Den største økningen har skjedd i gruppa «Asia med Tyrkia».

I dag bor det 79 personer med annen etnisk bakgrunn i kommunen. Det utgjør totalt 1,5% av alle innbyggere.

Det har blitt bosatt flere flyktningfamilier de 2 siste årene, og kommunen vil bosette 20 flykninger i henholdsvis 2016 og 2017. Det er derfor et behov for boliger for denne innbyggergruppen, samt en plan for integrering av flykningene. Dermed har kommunen et økt behov for kompetanse innen migrasjonspedagogikk, både i barnehagene og skolene.

Innvandrere, etter landbakgrunn (verdensdel). Kilde: SSB

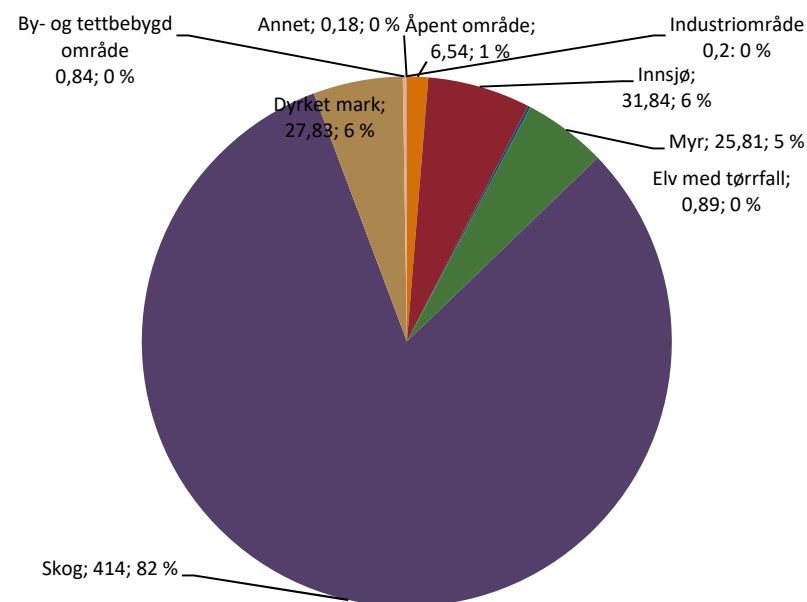

MILJØ OG KLIMA

FNs klimapanel slår fast at det meste av den globale oppvarmingen er menneskeskapt. Siden førindustriell tid er verden blitt om lag 0,8 grader varmere. Oppvarmingen ventes å fortsette utover i dette århundret og medfører økt risiko for ekstremvær, mer nedbør, oversvømmelser og havforsuring.

Klimaendringene endrer levegrunnlaget for mange. De fattigste landene er mest utsatt. Men klimaendringer rammer også Norge. Nedbøren i Norge har økt med om lag 20 prosent de siste hundre årene, og nedbøren er blitt mer intens. Dette skaper blant annet økt risiko for flom, og påvirker matproduksjonen. Det er ventet at klimaendringene vil prege Norge og verden i økende grad framover. Klimatilpasning handler om å forebygge for å håndtere de konsekvenser klimaendringene fører til, samtidig som det må arbeides med omstilling for å redusere klimautslippene.

Kommunen kan gjennom arealplanleggingen styre ny utbygging og infrastruktur til områder som er mindre sårbare for klimaendringer, samtidig som det kan legges til rette for mindre transportbehov og andre tiltak for å redusere utslipp. Nord-Odal kommune har behov for å rullere «Energi og miljøplan». Det er foreslått og utarbeidet en regional strategi for energi og klima.

Arealfordeling i Nord-Odal. Kilde: Statens kartverk

KOMMUNENS TJENESTEOMRÅDER

Norsk økonomi er under press. Etter mange år med sterk økonomisk vekst, lav arbeidsledighet, høy lønnsvekst og stor innvandring av arbeidskraft har utviklingen i Norge snudd. Den økonomiske veksten er svak, arbeidsledigheten har økt, lønnsveksten er betydelig dempet og arbeidsinnvandringen har nær stoppet opp. Det er særlig oljevirkosomheten som har bremsset den økonomiske aktiviteten. Det er varslet at norske kommuner vil få lavere bevilgninger i tiden fremover.

For å møte fremtidens utfordringer er det avgjørende med kontinuerlig forbedring og videreutvikling av dagens tjenesteløsninger. Samtidig må det utvikles nye og radikale løsninger i tett dialog og samhandling med innbyggere og lokalsamfunnet. Det er viktig at alle i møte med kommunen skal oppleve å bli sett, hørt og tatt på alvor. Praksisendring og innovasjon må bli en del av hverdagen for våre medarbeidere og innbyggere.

Nord-Odal kommunes arbeidsgiverstrategi er et virkemiddel for å bli og være en attraktiv arbeidsplass. En attraktiv arbeidsplass skapes gjennom innovative og læringsorienterte ledere og profesjonelle og myndige medarbeidere. Kompetanse brukes, utvikles og spesialiseres på tvers av landegrensene, og innvandring gir et mer mangfoldig samfunn. Befolkningssammensetningen endres, og sentraliseringen intensiveres. Alt dette vil gi kommunen store utfordringer når det gjelder tilgang på arbeidskraft, kompetanse og dimensjonering av tjenestene. Satsing på utvikling av lederskap, medarbeiderskap, kompetanse og arbeidsmiljø står sentralt i å møte disse utfordringene og vise vei inn i et samfunnsliv og arbeidsliv i endring.

VERDIPLATTFORM

Kommunens verdier skal være plattformen vi alle står på som ansatt i Nord-Odal kommune. Dette skal vises gjennom vår adferd overfor brukere og medarbeidere.

T	Troverdige Hvordan fremstår vi som troverdige? Vi fremstår som troverdige ved å vise brukerne respekt og ved å holde det vi lover. I tillegg må vi være kompetente medarbeidere for å levere tjenester av høy kvalitet og tilstrekkelig omfang.
E	Engasjement Hvordan viser vi engasjement? Vi viser engasjement når vi er interesserte og involverer oss i brukerne/oppgavene som møter oss. I tillegg skal vi være positive og fronte de utfordringene/oppgavene vi har.
A	Ansvar Hva er ansvar? Vi skal ha klare ansvarsforhold både når det gjelder områder og innhold i oppgaver. Dette må vises ved at det stilles krav til brukerne slik at de i størst mulig grad kan utnytte egne ressurser. Vi skal alle ta det ansvaret vi til enhver tid har.
M	Muligheter Hvordan se mulighetene? Vi ser etter muligheter i stedet for begrensninger innenfor de rammene vi til enhver tid har. Det betyr at vi ved å være kreative og nytenkende finner handlingsrommet i jakten på løsninger.

Strategiske
SATSINGSOMRÅDER

Kompetanse og næringsutvikling

Levende og attraktive tettsteder

Mangfold og inkludering

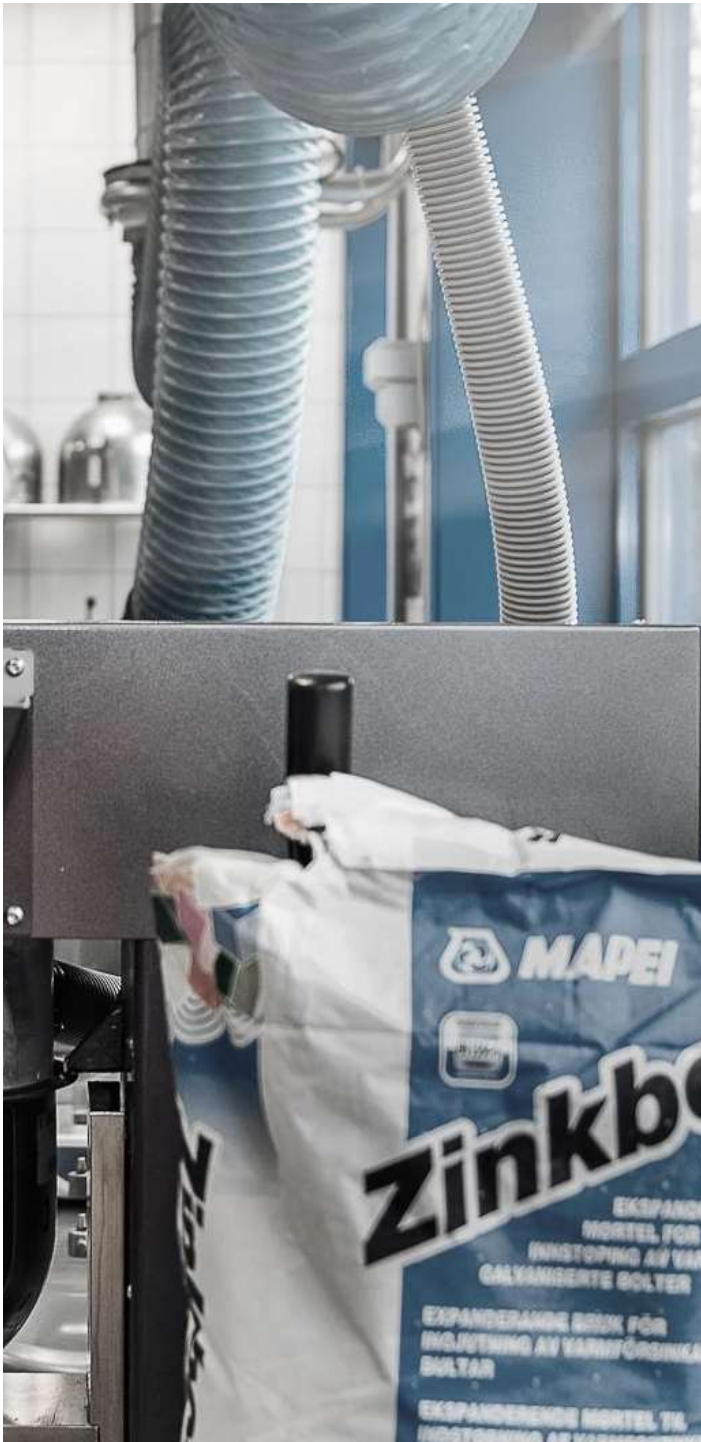

Livsmestring hele livet

Sikker, effektiv og bærekraftig
kommune

Strategisk satsingsområde

KOMPETANSE OG NÆRINGSUTVIKLING

Kongsvinger-regionen er Norges største skog- og potetregion og har en av landets største ansamlinger av industri. Dette gir oss en unik kombinasjon av fornybare råvarer og bred kompetanse innen industri og bygg. I Næringsstrategien for Kongsvingerregionen er det lagt opp syv hovedstrategier for bidra til vekst i regionen:

1. Prioritering av fire satsingsområder; Bioøkonomi, industriutvikling, logistikk, bygg og anlegg.
2. Tett samarbeid mellom kommunene og næringslivet
3. Handlekraftige og effektive kommuner
4. Sterke allianser
5. Samferdsel og markedstilpassede næringsarealer
6. Kompetanse og FOU
7. Kommunikasjon og omdømmebygging

Totalt sett er Kongsvingerregion godt rustet til å utvikle produkter og løsninger som kan bidra til godt liv både lokalt og globalt. «Vi skal være en grønn drivkraft», heter det i næringsstrategien.

Kompetanse, næring og arbeid vil være en viktig del av kommuneplanens samfunnsdel. Det er utarbeidet en regional næringsstrategi og det vil være viktig å følge opp dette med en lokal strategi for å stimulere til bedriftsetablering, sysselsetting og økonomisk vekst. Det arbeides med reguleringsplan for økt næringsareal på Granerud. I tillegg er det behov for å følge opp Kommunedelplan Sand med aktuelle reguleringsplaner.

KOMPETANSE OG NÆRINGSUTVIKLING

I 2028 er det:

1

Etablert flere arbeidsplasser i regionen

2

Flere sysselsatte med høyere utdanning
og flere sysselsatte totalt

3

Vekst i de strategiske satsingsområdene

bio-økonomi
industri
bygg & anlegg
logistikk

4

Bedre balanse mellom inn/ut-pendling

5

Reduserte klimagassutslipp

6

Flere som tar høyere utdanning

Planbehov

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Regulering næringsareal (Granerud)
- Regional bredbåndstrategi
- Lokal næringsstrategi
- Regional plan næringsarealer
- Oppvekstplan 2020

Strategisk satsingsområde

LEVENDE OG ATTRAKTIVE TETTSTEDER

Faktorer av betydning for bosetting er blant annet arbeidsplasser i regionen, god kommunikasjon og et godt servicetilbud i kommunen. En forutsetning for et levende tettsted er at det er et boligmarked med tilgjengelige boliger i ulike prisklasser og størrelser i eller i nærheten av sentrum. I dag er det kun 28% av boligene i kommunen som ligger i tettbygde strøk. Hovedtyngden av bosettingen er dermed utenfor tettstedene, noe som bidrar til økte infrastrukturkostnader. Det er i dag over 30 ledige tomter spredt rundt i kommunen, det er imidlertid et lavt tilbud av boliger og leiligheter i Sand sentrum.

Gjennom stedsutviklingsprosjektet og videreføring av dette har det skjedd en positiv utvikling i Sand sentrum. Dette understøttes av økning av detaljomsetningen i kommunen. Nord-Odal er i 2016 i gang med en rekke spennende prosjekter som vil være med på videreutvikle Sand i en positiv retning.

Andre viktige faktorer for bo-attraktivitet er kommunikasjon, gode basistjenester som barnehager, skole og helse/omsorgstilbud, kultur, idretts- og sesongpregede aktiviteter.

LEVENDE OG ATTRAKTIVE TETTSTEDER

I 2028:

1

Er Sand sentrum fortettet med bolig
og næring

2

Har innbyggertallet økt

3

Er det flere unge/barnefamilier

4

Er det et bredere handels- og servicetilbud

5

Er det mindre handelslekkasjer

6

Er det flere turister/besøkende

7

Er det mindre bilbruk

Planbehov

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommunedelplan Sand
- Reguleringsplan Sand sentrum
- Kulturminneplan
- Kulturplan
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og anlegg
- Boligsosial handlingsplan
- Lokal næringsstrategi

Strategisk satsingsområde

MANGFOLD OG INKLUDERING

Barns utvikling og helse påvirkes av foreldres levekår, utdanning og muligheter på arbeidsmarkedet. Nord-Odal scorer lavere enn gjennomsnittet på nasjonale levekårsstatistikker og levekårsutfordringene har økt de siste 10 årene. Nord-Odal har en relativt stor (økende med 1% poeng hvert år) andel uføretrygdede. Sammen med arbeidsavklaring og sosialhjelpsmottakere utgjør dette nesten 30% av gruppen arbeidsfør alder (19-67 år). Dette er en av årsakene til at det er flere med husholdningsinntekt under 450.000 enn man finner i landet for øvrig.

Levekår og samfunnsforhold som påvirker folks helse tar tid å endre. Det er derfor viktig å ta med disse problemstillingene inn i arbeidet med samfunnsdelen, men også i andre planer som utarbeides der dette er relevant.

Alle kommunens innbyggere er unike, og skal ha like muligheter for deltakelse i arbeidsliv og kulturelle aktiviteter uavhengig av nasjonalitet, kjønn, alder, legning, fysiske, og/eller psykiske utfordringer. Som en grunnleggende verdi skal alle gis mulighet til å være med og bidra til fellesskapet ved å bidra med sine ressurser. Kommunen bør fremstå som åpen og inkluderende slik at alle har mulighet til å delta på de aktiviteter de ønsker. For å inkludere skal det arbeides for å fjerne barrierer som hindrer deltakelse, anerkjenne verdiene i ulike kulturer og se muligheter fremfor begrensninger.

MANGFOLD OG INKLUDERING

I 2028 :

1

Er flere i aktivitet i arbeid eller under utdanning

2

Har alle mulighet til å delta i aktiviteter uavhengig av økonomi

3

Er det flere innbyggere med ulike nasjonaliteter som alle deltar aktivt i lokalsamfunnet

4

Har kommunen fortsatt et rikt frivillig kulturliv og mange aktive frivillige organisasjoner

Planbehov

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Folkehelseplan
- Oppvekstplan inkl. plan for overgang barnehage – barneskole – ungdomsskole – videregående skole
- Boligsosial handlingsplan
- Rusmiddel-politisk handlingsplan
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Kulturplan
- Plan for tverrfaglig forebyggende arbeid for barn og unge
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og anlegg
- Handlingsplan for integrering av flyktninger
- Strategiplan for likestilling

Strategisk satsingsområde

LIVSMESTRING HELE LIVET

Det offentlige har et sterkt ansvar for de forholdene som er avgjørende for hvordan samfunnet utvikler seg og hvordan folkehelsen påvirkes. Et suksesskriterium for å mestre sitte eget liv er å ha god helse.

Fra man blir født til man dør, står hvert menneske overfor nye utfordringer hver eneste dag. Det er det enkelte individ som er ansvarlig for eget liv, men det kan i enkelte perioder inntreffe utfordringer som gjør hverdagen ekstra vanskelig. I slike faser vil tilgang til rådgivings-, støtte- og veiledningstjenester være viktig, slik at innbyggeren kan iverksette tiltak så tidlig som mulig. Målet om tidlig og riktig innsats gjelder innenfor alle tjenesteområder.

Trygghet i forhold til egne evner vil være avgjørende for å kunne mestre eget liv. En slik trygghet vil det bli tilrettelagt for gjennom blant annet trygge oppvekstvilkår gjennom barnehagetilbud, skoletilbud, SFO og fritidsaktiviteter, mulighet for å kunne være i aktivt arbeid, mulighet for at alle har et eget hjem og at alle føler at de er en del av et fellesskap.

LIVSMESTRING HELE LIVET

I 2028 :

1

Har folkehelsen blitt bedre

2

Er tidlig innsats sentralt virkemiddel inne
kommunens tjenesteområder

3

Er det flere som fullfører videregående
utdanning

4

Er det flere lærlingeplasser i regionen

5

Har de eldre en boform og hjelp som er
tilpasset livssituasjonen

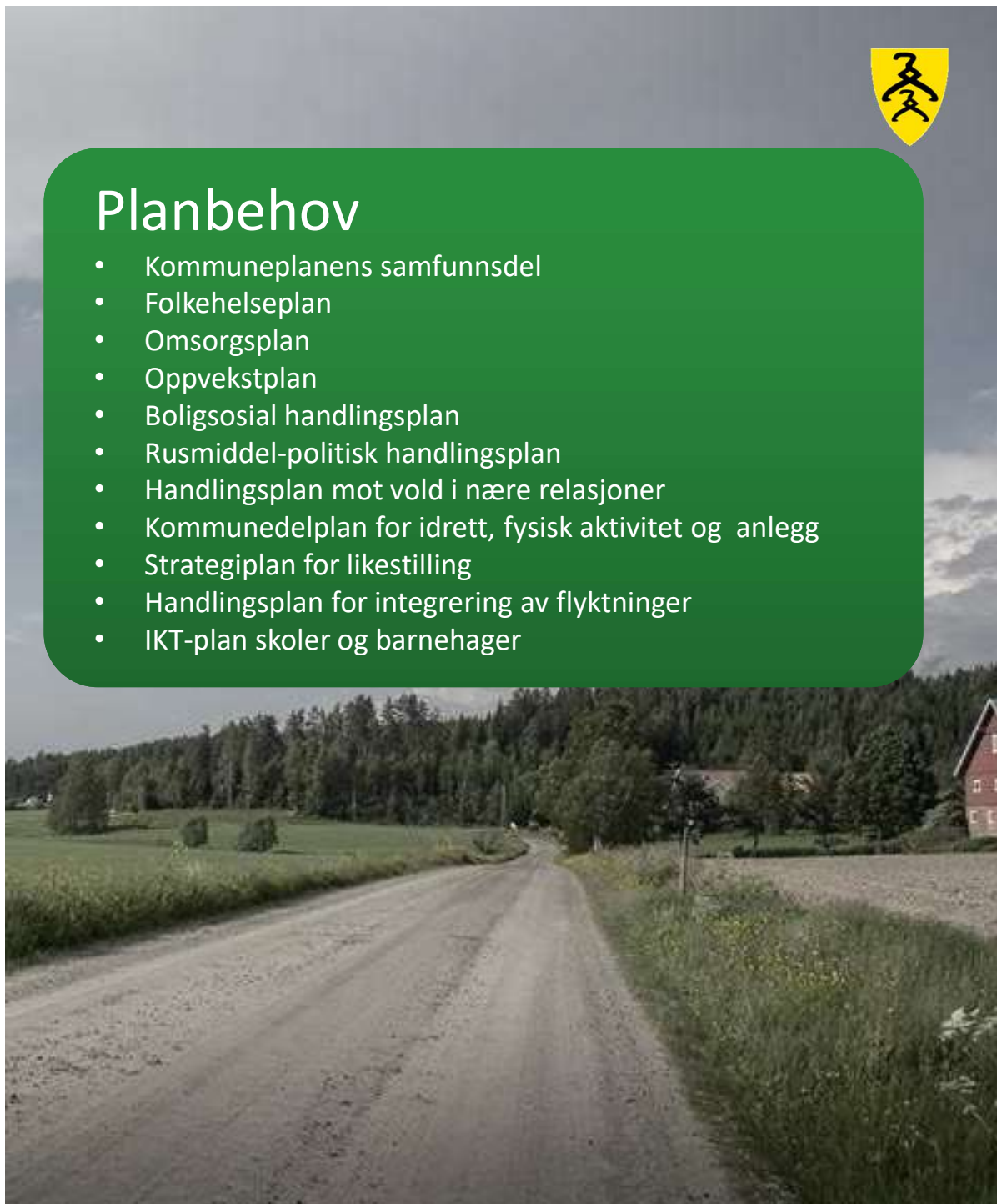
6

Har alle et aktivitetstilbud tilpasset
livssituasjonen

Planbehov

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Folkehelseplan
- Omsorgsplan
- Oppvekstplan
- Boligsosial handlingsplan
- Rusmiddel-politisk handlingsplan
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og anlegg
- Strategiplan for likestilling
- Handlingsplan for integrering av flyktninger
- IKT-plan skoler og barnehager

Strategisk satsingsområde

SIKKER, EFFEKTIV OG BÆREKRAFTIG KOMMUNE

Kommunens aktiviteter og driftsnivå er høy målt opp mot de økonomiske rammene. Driften er krevende innenfor dagens økonomiske rammer. Spesielt gjelder dette ved økte behov og flere brukere innenfor de rettighetsbaserte tjenestene som brukerstyrt personlig assistanse, ressurskrevende brukere, barnevern og sosialbidrag. Vi må derfor ha fokus på nye innovative løsninger, effektivisering, inntektsmuligheter og andre nødvendige tiltak for å tilpasse driften til de økonomiske rammene.

Kommunen har en viktig rolle i beredskapsarbeidet. Kommunen har nylig utarbeidet en ny risiko- og sårbarhetsanalyse og fått gjennomført en beredskapsanalyse og på den bakgrunn utarbeidet en beredskapsplan. Beredskapsarbeid er imidlertid et kontinuerlig arbeid og planverket må stadig oppdateres og det må gjennomføres øvelser.

Etter en mangeårig trend med reduksjon i utslipp av klimagasser nasjonalt, økte utslippene i 2015 med i underkant av 0,8 millioner tonn CO₂-ekvivalenter sammenlignet med 2014. Det er hovedsakelig oppgang i karbondioksidutslipp fra olje- og gassutvinning og industri som er grunnen til økningen nasjonalt (kilde: SSB). Det er viktig at Nord-Odal kommune er med og bidrar til å nå de nasjonale- og regionale målene om å kutte i klimagassutslippene. Dette har betydning for blant annet arealplanlegging, samferdselspolitikk og samferdselspolitikk.

Klimatilpasning handler om å forebygge for å håndtere de konsekvenser klimaendringene fører til. Kommunen kan gjennom arealplanleggingen styre ny utbygging og infrastruktur til områder som er mindre sårbare for klimaendringer.

SIKKER, EFFEKTIV OG BÆREKRAFTIG KOMMUNE

I 2028 :

1

Har vi en sunn kommuneøkonomi

2

Er vi en attraktiv arbeidsplass

3

Har vi tatt nye digitale muligheter i bruk

4

Har vi redusert klimagassutslippene

5

Har vi utviklet innovative løsninger

6

Har vi fornøyde innbyggere

7

Har vi fornøyde næringsdrivende

8

Har vi en god beredskap

Planbehov

- ✓ Kommuneplanens samfunnsdel
- ✓ Regional miljø- og klimastrategi
- ✓ Handlingsplan vann- og avløp (GIVAS)
- ✓ Beredskapsplan
- ✓ Miljø og klimaplan, lokal

VURDERING AV GJELDENE KOMMUNEPLANER

Samfunnsdelen

Kommunen har ingen samfunnsdel av kommuneplanen. I forrige planstrategi var det et mål at samfunnsdelen skulle vedtas i løpet av 2016. Denne målsettingen er ikke nådd. Det er derfor viktig at det avsettes ressurser i budsjett og økonomiplan slik at dette arbeidet får prioritet fremover.

Arealdelen

Arealdelen ble vedtatt av Nord-Odal kommunestyre i 2006, og er gjeldende i perioden 2006-2018 eller fram til neste rullering. I store trekk har arealdelen vært et godt styringsverktøy. Arealdelen har gitt godt rom for boligbygging, spredt boligbygging og fritidsbebyggelse. I arbeidet med gjeldende arealdel var det hovedfokus på spredt boligbygging. Det ble gjort en analyse og en vurdering av hvor i kommunen det lå til rette for å tillate flere boliger. Dette resulterte i at 22 områder rundt om i kommunen ble åpnet for spredt boligbygging. Det er hittil (2016), fradelt 6 boligtomter, oppført 4 eneboliger og bruksendret 4 fritidsboliger til eneboliger innenfor disse områdene. Det kan tillates ytterligere 97 fradelinger, oppføringer eller bruksendringer til boligformål. Potensialet for nye boliger er således stort.

Regulerte boligområder

Av de regulerte boligområdene er det ubebygde tomter i Austvatn, Mo, Knapper, Sand og Bruvoll. Med unntak av i Knapper er det et stort antall ledige boligtomter i de aktuelle områdene.

Dersom man i tillegg regner med det store antall områder avsatt til spredt boligbygging synes tilgjengelig areal for boligbygging å være mer enn tilstrekkelig for en lengre periode fremover.

Fritidsbebyggelse

Det er avsatt 8 områder for fritidsbebyggelse i arealdelen. I tillegg er det regulert for fritidsbebyggelse på Sandvik. Det er således et betydelig antall områder i arealdelen hvor det er rom for hyttebygging, og dette vurderes å være tilstrekkelig for en lengre periode fremover.

Sand sentrum

Sentrumsutvikling er et hovedfokus i inneværende periode. Dette fordrer at det tas grep om arealforvaltningen innenfor sentrumsområdet på Sand. Det er i liten grad muligheter for fortetting/utvidelse med tanke på leiligheter, forretning og annen sentrumsbebyggelse innenfor gjeldende planer. Ny utbygging til disse formål vil derfor kreve nye planer. Arbeidet med kommunedelplan Sand er pågående og bør følges opp med regulering av angitte områder i kommunedelplanen.

Arealer for industri

Det er ikke ledige næringsarealer igjen på Granerud industriområde. Videre utvikling krever en utvidelse av industriområdet. Reguleringsplanarbeidet er pågående og forventes vedtatt første halvår 2017.

PRIORITERTE PLANOPPGAVER

Strategiområde	Planoppgave	2021	2022	2023	2024	Ansvar	
Overordnet	Planstrategi				Vedtak	Rådmann	
	Kommuneplanens samfunnsdel				Vedtak	E&S	
	Kommuneplanens arealdel				Vedtak 2025	E&S	
Kompetanse og næring	Oppvekstplan	Oppstart	Vedtak			O&K	
	IKT strategi skole, SFO og barnehager	Vedtak				O&K	
	Regional næringsstrategi	Vedtak				E&S	
Levende og attraktive tettsteder	Kulturminneplan	Vedtak				O&K	
	Kulturstrategi		Vedtak			O&K	
	Boligsosial handlingsplan		Revidering		Rullering	Rådmann	
	Reguleringsendring Kommunale boligfelt		Vedtak	Vedtak		E&S	
	Regulering Bråtåhøgda	Vedtak				E&S	
	Kommunedelplan idrett og fysisk aktivitet	Rullering	Rullering	Rullering	Rullering	O&K	
Livsmestring hele livet	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	Rullering				H&O/O&K	
	Oppvekstplan	Vedtak					
	Helse- og omsorgsplan	Vedtak					
	Folkehelseplan	Vedtak			Rullering	H&O	
	Plan for tverrfaglig forebyggende arbeid barn og unge		Vedtak			H&O/O&K	
Mangfold og inkludering	Strategiplan for likestilling				Vedtak	Rådmann	
	Helse- og omsorgsplan	Vedtak				H&O	
	Rusmiddelpolitisk handlingsplan			Rullering		H&O	
Sikker, aktiv og bærekraftig kommune	Miljø og klimastrategi, lokal handlingsplan	Oppstart og vedtak					E&S
	Regional miljø og klimastrategi		Revidering			E&S	
	Økonomiplan og årsbudsjett	Rullering	Rullering	Rullering	Rullering	Rådmann	
	Handlingsplan VA	Vedtak		Vedtak		E&S/GIVAS	
	Arkivplan	Rullering	Rullering	Rullering	Rullering	Rådmann	
	ROS-analyse	Revidering				Rådmann	
	Beredskapsplan		Revidering		Rullering	Rådmann	
	Trafikksikkerhetsplan	Revidering		Rullering		E&S	

PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Planlagt fremdrift

Etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak om Planstrategi 2016 - 2019 iverksettes arbeidet med å utarbeide et forslag til kommuneplanens samfunnsdel. Denne sendes på høring i seks uker første halvår 2018.

Det politiske nivå og kommunens etater og virksomheter vil samarbeide med nabokommuner, nabofylker, Kongsvingerregionen, statlige organ og andre som har interesser knyttet til samfunnsdelen. Formannskapet vil etter høringsfristen vurdere innkomne merknader og foreta eventuelle justeringer før revidert samfunnsdel fremmes for kommunestyret for behandling.

Målet er at planen kan vedtas i løpet av høsten 2018, i forkant av budsjettbehandlingen. Planstrategien er ambisiøs og det er mange planer som skal utarbeides i perioden. Det er viktig at det avsettes tilstrekkelig ressurser for å følge opp ambisjonene

Nord-Odal kommune har mange utfordringer og det er derfor viktig å få på plass kommuneplanens samfunnsdel. Gjennom drøfting av utfordringer, valg av temaområder og beskrivelse av planbehovene gir planstrategien 2017 - 2020 retning for utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen vil igjen gi premissene for en senere revisjon av arealdelen. Det legges opp til at arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel gjøres i neste valgperiode, på bakgrunn av innholdet i samfunnsdelen.

Hensikten med utarbeidelse av en ny samfunnsdel er å formulere kommunens verdigrunnlag, visjon og hovedmål i tråd med kommunestyreflertallets politikk, slik at kommunen får et gjennomarbeidet planverktøy som sikrer god styring gjennom økonomiplan og budsjett og andre plandokumenter som utarbeides i perioden. Dette er viktig for en rasjonell og demokratisk styring av prosesser i kommunen og at administrasjon og virksomheter kan gjennomføre planer i tråd med kommunens overordnede mål. Gjennom et samarbeid om kommuneplanen på tvers av sektorene, skal det sikres at kommuneplanen er mest mulig relevant som overordnet styringsdokument for kommunen.

Oppfølgingen vil skje gjennom økonomiplan og budsjetter gjennom perioden og utgjør kommuneplanens handlingsdel.

Det er naturlig å bygge videre på de strategiske satsingsområdene som er valg i planstrategien.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

1. Organisering av arbeidet

Rådmannen utarbeider utkast til ny samfunnsdel. I arbeidet trekkes hele formannskapet og hovedutvalg inn. Nasjonale forventninger og utredningskrav skal vektlegges. Kommunens samarbeidsparter i stat, nabokommuner, Hedmark fylkeskommune og næringsliv og organisasjoner vil bli konsultert. Formannskapet vil når utkast foreligger be om medvirkning i en offentlig høringsprosess, med ulike medvirkningsarrangementer. Endelig fremmer formannskapet et utkast til behandling i kommunestyret

2. Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Det er etablert et generelt faktagrunnlag for planleggingen gjennom planstrategien. I arbeidet med ny kommuneplan vil dette suppleres og oppdateres. Det er også utarbeidet en Regional analyse for Glåmdalen. Det vurderes derfor ikke å være behov for ytterligere utredninger nå.

3. Opplegg for medvirkning

Opplegg for medvirkning vil bli konkretisert nærmere ved oppstart. Det vil bli lagt vekt på medvirkning med tanke på grupper som i særlig grad berøres, slik at blant annet tilgjengelighet for alle, spørsmål om diskriminering og hensynet til barn- og unges oppvekstvilkår blir ivaretatt i prosessen.

Medvirkningsopplegget skal legge til rette for samarbeid med statlige myndigheter, nabokommuner/ fylkeskommuner, ulike interessegrupper og allmennheten, som skal gis muligheter til innspill.

4. Offentlig ettersyn

Planforslaget skal legges ut til offentlig ettersyn i tråd med lovens regler. Det er sentralt å sikre et godt samarbeid med statlige sektormyndigheter, Hedmark fylkeskommune og nabokommuner i Nord-Odals arbeid med kommuneplanen. Et nærmere opplegg med initierende drøftingsmøter med de sektormyndigheter og egne informasjonsmøter for henholdsvis sektormyndigheter og nabokommuner tidlig i offentlig ettersyn-fase kan avtales nærmere. Bilaterale oppfølgingsmøter skal gjennomføres ved behov.

5. Informasjonsstrategi

Det skal i tillegg utarbeides en informasjonsstrategi med bruk av kommunens egne informasjonskanaler og eksterne medier. Medvirkningskonferanser åpne for alle, men særlig rettet mot interessenter, organisasjoner og innbyggere med bred deltakelse er aktuelt i tidlig fase av planarbeidet. Her kan det gis informasjon om rammene for planarbeidet og ønsket innretning og være åpent for innspill om utforming av mål, strategier og tiltak som kommuneplanen skal ta opp. Et medvirkningsopplegg for barne- og ungdomsrådet vil bli drøftet med dem.